

Eukaristiens oprindelse i påskemysteriet

I 1978 udgav kardinal Joseph Ratzinger bogen *Eucharistie – Mitte der Kirche*, indeholdende fire prædikener, som catholica.dk med forfatterens og forlagets tilladelse bringer i form af fire artikler med et vist mellemrum mellem dem ¹

Af kardinal Joseph Ratzinger²

For nogle år tilbage opskræmte Gonsalv Mainberger – dengang endnu medlem af dominikanerordenen – sine tilhørere i Zürich og snart derefter også sine læsere ud over hele Europa med sætningen: "Kristus er død forgæves." Det forblev i nogen grad dunkelt, hvad han nøjagtigt mente med det; sandsynligvis ville han oversætte dét til et letfatteligt slogan, som man kan læse hos Bultmann i den lærdes dæmpede sprog. Bultmann siger: "Vi ved ikke, hvordan Jesus tog sin død på sig, hvordan han bestod den. Vi må lade den mulighed stå åben, at han led nederlag".³ For at forstå dette, må man betænke, hvordan Bultmann selv tegner Jesu skikkelse. Ud fra den forestilling, at der overalt egentlig kun kan ske det samme, det sandsynlige; at det under, der består i at være helt anderledes, er historisk umuligt, fjerner han alt usædvanligt, alt, som er for stort, ja, overhovedet alt guddommeligt fra Jesus.⁴ Tilbage bliver så i sidste ende kun en middelmådig rabbi, som han var tænkelig til

¹ Bogen blev udgivet på *Erich Wewel Verlag* i München. Rettighederne er senere overtaget af *Auer Verlag* sammesteds

² Oversat af Inger Touray

³ R. Bultmann, *Das Verhältnis der urchristlichen Christusbotschaft zum historischen Jesus* (Heidelberg 1960). Til den eksegetiske diskussion i dag: K. Kertelge (Hrsg) *Der Tod Jesu. Deutungen im Neuen Testament* (Freiburg 1976); H. Schürmann, *Jesu ureigner Tod* (Freiburg 1976).

⁴ Sammenlign i den forbindelse den betydelige afhandling af H. Schlier, der kunne betyde et vendepunkt i behandlingen af temaet: *Hvem er Jesus?*, i: J. Gnilka (Hrsg), *Neues Testament und Kirche. Für R. Schnackenburg* (Freiburg 1974).

alle tider. Så bliver det ganske vist ubegribeligt, hvordan denne rabbi pludselig havner på korset, for en gennemsnitlig professor korsfæster man ikke. Det er således ganske vist ikke den virkelige Jesus, der lider nederlag på korset, men denne tænkte Jesus der gør det. Ud fra korset bliver det åbenbart, at Jesus var af en sådan art, at han sprængte alle sædvanlige kategorier, at han ikke lod sig forklare inden for rammerne af det sædvanlige. Ellers ville det ikke være til at forstå, hvordan lige pludselig indbyrdes fjendtlige magter, jøder og romere, fromme og gudløse, kunne slutte sig sammen for i fællesskab at skaffe sig af med denne mærkværdige profet. Han passede bare ikke ind i nogen af de normer, som mennesker har parat, og måtte derfor skubbes til side. Dermed bliver det på den anden side tydeligt, at vi ikke lærer den virkelige Jesus at kende, idet vi skærer ham til efter vore egne mål. Den virkelige Jesus er alene vidnernes Jesus. Der findes ingen bedre mulighed for at få noget at vide om ham end ved, at vi lytter til ordet fra dem, som har levet med ham, som sammen med ham har gået hans jordiske livs veje.

Når vi spørger disse vidner, så ser vi – og egentlig siger det også sig selv – at Jesus ingenlunde gik intetanende overrasket mod korset. Han kunne ikke være blind for det uvejr, som trak op; for modsigelsens magt, for fjendskabets og undsigelsens, der samlede rundt om ham. Ikke mindre vigtig for hans klart seende vandring mod korset var, at han levede ud fra midtpunktet i Israels tro, at han bad med på sit folks bøn: Salmerne, den af profeterne inspirerede fromhed hos Israels folk er dybest set bestemt af den lidende retfærdiges skikkelse, der for Guds skyld ikke længere finder nogen plads i denne verden, som for sin tros skyld kommer ind i lidelsen. Denne bøn, som vi i salmerne såvel som ved profetierne om Guds lidende tjener hos den anden Esajas⁵ og lige til Job og de tre ynglinge i den glødende ovn⁶ stadig på ny ser stige op og uddybes, har Jesus ført ind i sit inderste midtpunkt, udfyldt den, selv stillet sin skikkelse til rådighed derfor og dermed overhovedet åbenbaret nøglen til denne bøn.⁷

Således viser alle hans forkyndelses veje ind til hemmeligheden om ham, der beviser sin kærlighed og sit budskab i lidelsen. Den sidste udformning frembyder så de ord, som han sagde ved den sidste nadver. De er ikke noget fuldstændig uventet, men derimod forud formede, forud prægede i alle disse hans veje, og bringer så alligevel på en ny måde for dagen, hvad der er ment med dem: Indstiftelsen af Eukaristien er en foregribelse af døden, den er en åndelig fuldbyrdelse af døden. For Jesus deler sig selv ud, han deler sig ud som den i legeme og blod sønderdelte og sønderrevne. Således er Jesu nadverord svaret på Bultmanns spørgsmål om, hvordan Jesus har bestået sin død: i dem sker den åndelige fuldbyrdelse af døden – eller rettere sagt: i dem forvandler Jesus døden til en åndelig *Ja-akt*, til den kærlighedsakt, der uddeler sig selv; til den akt af tilbedelse, der stiller sig til rådighed for Gud og ud fra Gud til rådighed for menneskene.

Begge dele hører nøje sammen: Nadverordene ville uden døden så at sige være dækningsløs valuta; og omvendt ville døden uden disse ord være en simpel henrettelse uden nogen forståelig mening.

Begge to sammen udgør de derimod dette nye hændelsesforløb, hvori dødens meningsløshed bliver til mening; hvori det ulogiske bliver forvandlet til logik og ord; hvori ødelæggelsen af kærligheden, der i sig selv betyder døden, netop bliver til beviset på dens duelighed, til dens varige bestandighed. Hvis vi altså ønsker at vide, hvad Jesus egentlig selv har ment med sin død, hvordan han har antaget den, hvad den betyder, så må vi betænke disse ord og omvendt stadig se dem dækket af hans vidnesbyrds blodvaluta.

⁵ Bibelteologien inddeler traditionelt Esajas bog i tre hovedafsnit, hvoraf de to sidste betegnes som henholdsvis anden og tredje Esajas. Opdelingen er som følger: kapitlerne 1–39, kapitlerne 40–66 (der kaldes *Deuteroesaja*) og kapitlerne 56–66 (der kaldes *Tritoesaja*). Red.

⁶ Jf. Daniels bog, kapitel 3. Red.

⁷ Værdifuldt materiale dertil hos H. J. Kraus, *Psalmen I und II* (Neukirchen 1960); H. U. von Balthasar, *Herrlichkeit III 2: Alter Bund* (Einsiedeln 1967).

Lad os, før vi ser nærmere på dem, først kaste et blik på det store skue, som den hellige Johannes har udviklet i det 13. kapitel af sit evangelium – i beretningen om fodvaskningen. Evangelisten sammenfatter i denne scene ligesom helheden af Jesu ord, liv og lidelse. Som i en vision bliver det åbenbart, hvad dette hele er.⁸ I fodvaskningen viser det sig tydeligt, hvad Jesus gør og hvad han er. Han, som er Herren, stiger ned; han aflægger herlighedens klædedragt og bliver til slaven, der står ved døren og udfører fodvaskningens slavetjeneste for os. Dette er meningen med hans hele liv og lidelse: at han bøjer sig ned til vore snavsede fødder, til menneskehedens smuds, og at han i sin større kærlighed vasker os rene. Fodvaskningens slavetjeneste havde den betydning at gøre mennesker klar til at gå til bords, fællesskabsegne, så at de kan sætte sig til bords med hinanden. Jesus Kristus gør os ligesom over for Gud og for hinanden parate til at sidde til bords, skikkede for fællesskabet. Vi som den ene gang efter den anden ikke kan udstå hinanden, vi som ikke lever efter Guds vilje, bliver taget til nåde gennem ham. Han bærer så at sige vor usselheds klædedragt, og idet han tager os med, er vi skikkede for Gud, har vi vundet adgang til Gud. Vi bliver vasket, idet vi lader os bøje ind i hans kærlighed. Denne kærlighed betyder, at Gud antager os uden betingelser, også selv om vi ikke er skikkede og værdige for ham, fordi han, Jesus Kristus, forvandler os og bliver vor bror.

Ganske vist viser beretningen hos Johannes, at der hvor Gud ingen grænser sætter, der kan mennesket sætte grænser. To af disse bliver synlige. Den første viser sig i Judasskikkelsen: Der findes havesygens og begærlighedens, selvtilfredshedens Nej, som ikke kan tage imod Gud. Der findes dette Nej, som selv vil skabe verden, og som ikke er parat til at lade sig noget skænke af Gud. "Heller forblive skyldig end betale med en mønt, der ikke bærer vort billede – sådan vil vor suverænitet det", siger Nietzsche et sted.⁹ Kamelen går ikke gennem nåleøjet, den rejser så at sige sin hovmodige pukkel og er ikke i stand til at gå gennem den forbarmende godheds port. Jeg tror, at vi alle i denne time skulle spørge os selv, om vi ikke også er som nogle, hvis hovmod, hvis egenmægtighed ikke er i stand til at lade sig vaske, til at tillade sig selv at modtage noget af Jesu Kristi helbredende kærlighed. Ved siden af denne afvisning, der kommer af menneskets havesyge og hovmod, findes der imidlertid også faren hos den fromme, som Peter er en repræsentant for: den falske ydmyghed, som ikke vil det store, at Gud bøjer sig ned til os; den falske ydmyghed, hvori også hovmodet er gemt, dét ikke at ønske nogen tilgivelse, men at ville være ren i egen kraft; det falske hovmod og den falske beskedenhed, som ikke vil tage imod Guds forbarmelse. Men Gud vil ikke den falske beskedenhed, som afviser hans godhed, men han vil ydmygheden, som lader sig vaske og således bliver ren. Dette er den måde, han giver sig til os på.

Lad os nu gå over til nadverordene, som er berettet for os i de tre første evangelier, og spørge os selv, hvad vi erfarer dér. Der er for det første disse to uudgrundelige ord, som nu for altid står i centrum for Kirken, i centrum for fejringen af Eukaristien, de ord, som vi lever af, fordi de er den levende Guds nærvær, Jesu Kristi nærvær i vor midte, og som således river verden ud af dens uudholdelige kedsommelighed, træghed, tunghed og ondskab. "Dette er mit legeme, dette er mit blod." Dette er udtryk fra Israels offersprog, hvormed de gaver blev betegnet, som man ofrede til Gud i templet.¹⁰ Når Jesus bruger disse ord, betegner han sig selv som det endegyldige og virkelige offer, hvori alle disse forgæves forsøg i Det gamle Testamente bliver opfyldt. I ham er dét blevet taget til nåde, som meningen altid havde været med ofrene, men som man aldrig kunne opnå. Gud vil ikke noget dyreoffer; for alt tilhører ham. Og han ønsker ingen menneskeofre, for han har skabt mennesket til liv. Gud vil noget større: Han vil den kærlighed, som forvandler mennesket, og hvori det bliver skikkede for Gud, overgiver sig til Gud. Nu viser alle disse hekatomber af ofre sig som over-

⁸ Sammenlign H. Schürmann, *Der Geist macht lebendig* (Freiburg 1972) 116-125, samt Johanneskommentarerne af R. Bultmann og R. Schnackenburg.

⁹ *Fröhliche Wissenschaft* 3, 252, citeret efter J. Pieper, *Über den Begriff der Sünde* (München 1977) 120.

¹⁰ J. Jeremias, *Die Abendmahlsworte Jesu* (Göttingen 1960). J. Betz, *Die Eucharistie in der Zeit der griechischen Väter II 1: Die Realpräsenz des Leibes und Blutes Jesu im Abendmal nach dem neuen Testament* (Freiburg 1961).

flødige – alle de ofre, som tiderne igennem var blevet frembåret i templet i Jerusalem, og alle ofrene den hele verdenshistorie igennem, denne evige forgæves anstrengelse for at være på højde med Gud. Samtidig er de så at sige som vinduer, der tillader os at kigge igennem til det egentlige; som tilløb, der nu er opfyldt. Det som der var meningen: Gave til Gud, enhed med Gud - dette sker i Jesus Kristus, i ham, som ikke giver Gud *noget*, men *sig selv* og dermed os.

Nu må vi imidlertid spørge: Hvordan går det nu til, og hvad skal det nærmere betyde? Så støder vi på et andet element. Til de to sætninger, vi har overvejet, som er taget fra henholdsvis Israels tempel-teologi og fra pagtslutningen på Sinai, tilføjer Jesus et ord, som stammer fra Esajas' bog: "Dette er mit legeme, som er hengivet for jer; mit blod, som er udgydt for jer og for mange." Denne sætning stammer fra sangene om Herrens lidende tjener, som vi finder hos Esajas i kapitel 53.¹¹ Vi må blænde tilbage et øjeblik på baggrunden for disse for at forstå deres indhold. Israel havde med det babyloniske fangenskab mistet sit tempel. Det kunne ikke mere ære Gud; det kunne ikke mere frembære sin lovprisning; det kunne ikke mere frembære sonofrene og måtte spørge, hvad der egentlig skulle ske her, hvordan forholdet til Gud kunne forblive levende, hvordan tingenes orden kunne forblive rigtig. For i sidste ende var det det, som det drejede sig om i kulten: at holde forholdet mellem menneske og Gud i orden, fordi det overhovedet kun var på denne måde, virkelighedens akse forbliver rigtig. Ved sådanne spørgsmål, som tidens kultløshed gjorde nødvendige, kom Israel i besiddelse af en ny erfaring. Det kunne ikke fejre nogen tempelliturgi, det kunne kun lide for sin Guds skyld. Dets største ånder, profeterne, forstod under Guds oplysning, at denne det troende Israels lidelse er det sande offer, den store nye gudstjeneste, hvormed det for menneskene, for hele verden, træder frem for den levende Gud. Men der blev dog dér tilbage en åben plads: Israel er Guds lidende tjener, der antager Gud i sin lidelse og på verdens vegne står for Gud, men er dog samtidig beplettet og skyldig og egoistisk og fortabt. Det kan ikke på en fuldendt måde udfylde Herrens lidende tjeners skikkelse. Således forbliver disse store sange mærkværdig svævende; på den ene side taler de om det lidende folks skæbne og udtyder denne; hjælper menneskene til at påtage sig deres lidelse som et Ja til den dømmende og elskende Gud. Men samtidig åbner de forventningen mod den, i hvem dette skal blive helt sandt, mod den, der virkelig er Guds rene vidne i denne verden, og som endnu ikke kan nævnes ved navn. I den sidste nadver tager Jesus dette ord i sin mund: Han lider for de mange og viser dermed, at i ham er hin forventning opfyldt, at det er gennem hans lidelse, at denne store menneskehedens gudstjeneste finder sted. Han selv er så at sige det rene "For", han, der ikke står for sig selv, men for alle står ved Gud.

På dette sted vil jeg gerne indskyde et spørgsmål, som der er blevet skændtes voldsomt om af nogle: Den tyske oversættelse siger ikke mere "for mange", men "for alle"; det til trods for, at det er velkendt, at der i det latinske Missale og i det græske Ny Testamente, altså i den urtekst, der skal oversættes, står "for mange". Denne forskel har fremkaldt ikke så lidt uro; man stiller det spørgsmål, om den bibelske tekst her ikke er blevet forfalsket, om ikke noget forkert er blevet indføjjet på det helligste sted i vor gudstjeneste. Dertil vil jeg gerne sige tre ting.

1. I hele det nye Testamente og i Kirkens samlede overlevering har det altid været klart, at Gud vil alles frelse, og at Jesus ikke er død for en del, men for alle; at Gud for sit vedkommende – det sagde vi lige før – ikke trækker nogen grænse. Han skelner ikke mellem nogle, som han ikke bryder sig om, ikke vil give adgang til frelsen, og andre, som han ville foretrække; han elsker alle, fordi han har skabt alle. Derfor er Herren død for alle. Sådan står der i Romerbrevet hos den hellige Paulus: "Gud sparede jo ikke sin egen søn, men gav ham hen for os alle";¹² i andet Korintherbrevs femte

¹¹ Sammenlign J. Scharbert, *Stellvertretendes Sühneleiden in den Ebed-Jahweliedern und in altorientalischen Ritualtexten*, i *Bibl. Zeitschrift* 1958 s. 190-213; samme, *Die Rettung der „Vielen“ durch die „Wenigen“ im Alten Testament*, i *Trierer theol. Zeitschrift* 68 (1959) 146-161.

¹² Rom 8, 32

kapitel: "En er død i alles sted".¹³ I det første brev til Timotheus hedder det: "Kristus Jesus gav sig selv som løsesum for mange".¹⁴ Denne sætning er særlig vigtig af den grund, at det ud fra formuleringen og sammenhængen er tydeligt, at det her er en eukaristisk tekst, der citeres. Vi ved således, at der dengang i et bestemt område af Kirken i Eukaristien er blevet brugt formuleringen om hengivelse "for alle". I Kirkens overlevering er den således forvarede indsigt aldrig gået tabt. På Skærtorsdag blev nadverberetningen i det gamle Missale indledt med ordene: "Aftenen før sin lidelse har han for alles frelse....." Ud fra en sådan viden blev i det 17. århundrede en sætning af Jansenisterne, som sagde: "Kristus er ikke død for alle",¹⁵ udtrykkelig fordømt. Denne indskrænkning af frelsen blev således udtrykkelig afvist som vranglære, der er imod hele Kirkens tro. Den kirkelige lære siger nøjagtig det modsatte: Kristus er død for alle. Vi må ikke begynde at trække grænser for Gud. Det er troens kerne, som den forfejler, der kun anser den for lønsom, når han så at sige bliver belønnet med andres ulykke. Et sådant sindelag, som har brug for andres straf, har ikke antaget troen indefra; det elsker kun sig selv og ikke Gud, Skaberen, hvem hans skabninger hører til. Et sådant sindelag ville være ligesom sindelaget hos dem, der ikke kunne tåle, at også de sidste arbejdere fik en denar; ligesom sindelaget hos dem, som kun ville have følt sig belønnet, hvis de andre havde fået mindre. Det ville være sindelaget hos den hjemmeblevne søn, der ikke kunne tåle faderens forsonende godhed. Det ville være hjertets forhærdelse, hvorved det blev afsløret, at vi kun har søgt os selv og ikke Gud; hvor det blev klart, at vi ikke elskede troen, men bar den som en last. Vi må om sider engang komme så vidt ikke mere at mene, at det er skønnere at leve som ikke troende, så at sige stå ledige på torvet som de arbejdere, der først blev lejet i den elvte time; vi må blive fri af det vanvid, at åndelig arbejdsløshed er bedre end livet med Guds ord. Vi må igen lære at leve og bekræfte troen, så at vi i den kender glæden, som vi ikke blot nærer, fordi de andre så bliver forfordelt, men som vi er taknemmelige for, og som vi gerne vil videregive. Dette er altså det første: Det er et grundlæggende udsagn i det bibelske budskab, at Herren er død for alle - frelsesmisundelse er ikke kristelig.¹⁶

2. Som det andet skal nu tilføjes, at Gud ganske vist ikke tvinger nogen til frelse. Gud accepterer menneskets frihed. Han er ikke en troldmand, der til syvende og sidst visker alt, som var, til side og udfører sin *happy end*. Han er en virkelig far; en skaber, der siger ja til friheden, også når den ikke vil ham. Derfor inkluderer Guds altomfattende frelsesvilje ikke, at alle mennesker så også virkelig kommer til frelsen. Der findes magten til at sige nej. Gud elsker os; vi behøver kun at præstere ydmygheden til at lade os elske. Men vi må også igen og igen spørge os selv, om vi ikke har det hovmod, som selv vil udrette det; om vi ikke berøver menneskeskabningen og den skabende Gud sin storhed og værdighed, idet vi fratager menneskelivet dets alvor og degraderer Gud til en troldmand eller til en bedstefar, for hvem alt er ligegyldigt. Heller ikke – eller rettere: netop den ubetingede storhed i Guds kærlighed ophæver ikke friheden til at sige nej og dermed heller ikke muligheden for fortabelse.

3. Hvad skal man altså mene om den nye oversættelse? Skrift og overlevering kender både formuleringen "for alle" og formuleringen "for mange". Hver især udsiger de et aspekt af sagen: den altomfattende frelseskarakter af Kristi død, som blev lidt for alle mennesker, på den ene side; og friheden til at sige nej som grænse for frelseshistorien på den anden. Ingen af de to formuleringer kan sige det hele; hver af dem behøver udlægning og relatering til budskabet i sin helhed. Jeg lader det spørgsmål stå åbent, om det var meningsfuldt her at vælge oversættelsen "for alle" og dermed blandede oversættelse med udlægning, hvor dog i ethvert tilfælde udlægning forbliver uundgåelig.¹⁷ Der er

¹³ 2 Kor 5, 14

¹⁴ 1 Tim 2, 6

¹⁵ Denzinger – Schönmetzer, 2005.

¹⁶ Jeg har udviklet disse tanker udførligt i min lille bog: *Vom Sinn des Christseins* (München 1965) 39 ff.

¹⁷ Oplysningen om, at udtrykket "de mange" på hebræisk er ensbetydende med "alle", forbigår her det stillede spørgsmål for så vidt, som der i dette tilfælde ikke var nogen hebræisk tekst at oversætte, men en latinsk (den ro-

ikke sket nogen forfalskning i sagen, for uanset om der står den ene eller den anden formulering, må vi i begge tilfælde høre budskabets helhed: at Herren sandelig elsker alle og er død for alle. Og det andet: At han ikke tilsidesætter vor frihed i et legende trylleri, men lader os i sin store forbarmelse sige Ja.

Lad os vende tilbage og lægge mærke til endnu et tredje ord i nadverteksterne: Dette er den *nye pagt* ved mit blod. Vi så før, hvordan Jesus ved påtagelsen af sin død koncentrerer og samler hele det Gamle Testamente i sig; først offerteologien, altså alt det, som skete omkring og i templet, så teologien om eksilet, om de lidende retfærdige. Her kommer endnu et tredje til, et sted fra Jeremias,¹⁸ hvor profeten forudser den nye pagt, som ikke mere er bundet til den kødelige afstamning fra Abraham, ikke mere til overholdelse af loven, men som træder frem af Guds nye kærlighed, som giver os et nyt hjerte. Dette tager Jesus op her. Hvor han lider og dør, bliver denne forventning til virkelighed; hans død er pagtslutningen. Det betyder så at sige blodsbroderskab mellem Gud og menneskene. Det havde jo allerede været tanken, hvorunder pagten på Sinai blev fremstillet. Der havde Moses over for hinanden stillet alteret som et tegn på Gud såvel som tolv stene som tegn på Israels tolv stammer og bestænket dem med blod for at sammenslutte Gud og menneske i dette offers ene fællesskab. Det, som dér kun var et famlende forsøg – det sker her. Han, som er Guds søn, og han som er menneske, giver sig i sin død til Faderen og viser sig således som den, der bærer os alle ind i Faderen. Han stifter nu virkelig blodsbroderskab, fællesskab mellem Gud og menneske; han støder den dør op, som vi mennesker ikke kan støde op. Vi kan kun famlende gøre os forestillinger om Gud, og hvis det kommer an på os, ved vi ikke, om han svarer. Dette forbliver det tragiske, skyggen, der hviler over så mange religioner, at de er et skrig, hvis svar forbliver dunkelt. Kun Gud selv kan tage imod det. Jesus Kristus, Gudssønnen og mennesket, der bærer sin kærlighed gennem døden, forvandler døden til en kærligheds og sandheds handling, han er svaret; i ham er pagten grundet.

Således bliver det tydeligt, hvordan Eukaristi er opstået, hvad der egentlig er dens kilde. Indstiftelsesordene alene er ikke nok; døden alene er ikke nok, og heller ikke begge dele sammen er tilstrækkeligt, men dertil må yderligere komme opstandelsen, i hvilken Gud tager imod denne død og gør den til døren ind til et nyt liv. Ud af denne samlede struktur: at han forvandler sin død, det ulogiske, til et Ja i en kærlighedens og tilbedelsens akt, kommer der det ud af det, at Gud antager ham, og at han således kan uddele sig selv. På korset har Jesus fastholdt kærligheden. Trods alle forskelle, som der findes mellem evangelisternes beretninger, er der én ting, der er fælles: at Jesus døde som en bedende, og at han i dødens afgrund har genoprettet det første bud, har holdt fast i sin forening med Gud.¹⁹ Ud af en sådan død kommer dette sakramente, Eukaristien.

Tilbage bliver for os at vende tilbage til spørgsmålet fra begyndelsen. Var Jesus nu en fiasko? Ja, en succes i samme betydning som Cæsar og Alexander den Store var han så vist ikke. Jordisk set led han først nederlag: Han døde næsten forladt; han blev domfældt for sit ord. På hans budskab blev der ikke svaret med et stort Ja fra hans folk, men med korset. Ud fra en sådan ende burde vi forstå, at succes ikke er et af Guds navne, og at det ikke er kristeligt at skele til ydre succes og til tal. Guds veje er anderledes: Hans sejr sker gennem korset og står altid under dette tegn. Hans sande verificering ned gennem alle århundreder er dem, som har antaget dette tegn. Når vi i dag ser tilbage på den forgangne historie, så må vi sige: Det er ikke de succesriges kirke, som gør indtryk på os; ikke de pavers kirke, som var verdensherskere; ikke deres kirke, som forstod sig på at arrangere sig med verden; men det som skaber tro for os, hvad der har haft blivende bestand, dét, som giver os håb,

merske liturgi), der som umiddelbar referencepunkt har en græsk tekst (Det ny Testamente). De nytestamentelige indstiftelsesberetninger er på ingen måde bare oversættelse (endsige fejlversættelse) af Esajas, men en selvstændig kilde.

¹⁸ Jer 31,31: Der skal komme dage, siger Herren, da jeg slutter en ny pagt med Israels hus og med Judas hus

¹⁹ Denne tanke har E. Käsemann udtalt i et foredrag for nogle år siden.

det er de lidendes kirke. Den står til i dag som tegn på, at Gud er til, og at mennesket ikke kun er en kloak, men at det kan frelses. Dette gælder for martyrerne fra de første tre århundreder helt op til Maximilian Kolbe og de mange navnløse vidner, som i vore dages diktaturer har givet deres liv for Herren; hvad enten de måtte dø, eller de i levende live år for år og dag for dag for hans skyld lod sig træde ned. De lidendes kirke bekræfter ham: Den er Guds sejr i verden; tegnet, der giver os håb og mod; tegnet, hvorfra stadigvæk den livets kraft kommer, som går ud over den blotte succestænkning, og som dermed renser mennesket, åbner døren for Gud ind i denne verden. Så vil vi da lade os kalde af Jesus Kristus, der på korset har kæmpet og vundet Guds sejr; han, der som hvedekornet, der måtte dø, er blevet frugtbar ud over århundrederne: livets træ, som mennesker også i dag må håbe på.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk